

Міністерство освіти і науки України

Сумський державний педагогічний університет імені
А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музично-інструментального виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і мистецтв
О.А. Устименко-Косоріч
_____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Асистентська практика

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньо-наукова програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту культури і мистецтв

« 31 » 08 2020 р.

Голова О.Ф. Руденко

Розробники:

1. Єременко Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства _____

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри:

О.В. Єременко, доктор педагогічних наук, професор _____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	третій (освітньо-науковий)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота	
		90 год.	90 год.
		Консультації:	
		Вид контролю:	
		залік	

1. Мета практики

Мета практики – сприяти підготовці соціально відповідальних висококваліфікованих викладачів-практиків, здатних до розв’язання комплексних проблем у музичній освіті на основі системних інноваційних підходів відповідно до регіональних, національних соціокультурних потреб. реалізація асистентської практики забезпечує оволодіння інтегральною компетенцією, а також загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-наукової програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)»: ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу, пошуку, синтезу та критичної обробки інформації в процесі науково-дослідницької діяльності; ЗК 2 – здатність застосовувати наукові знання в дослідницько-інноваційній пошуковій та практичній діяльності; ЗК 3 – здатність діяти на основі норм наукової етики, дотримуватися принципів академічної культури та доброчесності; ЗК 5 – здатність до усної та письмової комунікації, презентації результатів власного наукового дослідження української та іноземними мовами, а також до повного розуміння іншомовних наукових текстів у галузі мистецької освіти; ЗК 6 – здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, вміння працювати в міжнародному контексті; ЗК 7 – здатність виявляти дослідницьку ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків, спроможність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; ЗК 8 – здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді задля досягнення спільної науково-педагогічної мети, управління науковими проектами у предметній області; ЗК 9 – здатність навчатися і самонавчатися, працювати автономно у сучасному мистецько-освітньому середовищі; ЗК 10 – здатність мотивувати людей, рухатися до спільної мети та генерувати нові ідеї (креативність); СК 1 – здатність володіти концептуальними та методологічними знаннями з музично-педагогічної освіти; СК 6 – здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на основі володіння професійними вміннями із передачі знань та прогнозування результатів освітнього процесу; СК 7 – здатність розробляти та впроваджувати науково-методичне забезпечення в освітній процес, використовувати міжпредметні

зв'язки та інтеграцію знань, сучасні засоби й моделі у музичній освіті; СК 8 – здатність володіти навичками педагогічної майстерності, методами педагогічної діагностики в галузі музично-педагогічної освіти, загальної музичної освіти здобувачів освіти та професійної підготовки фахівців у сфері музичного мистецтва; СК 9 – здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів музично-освітнього процесу; СК 10 – здатність демонструвати художньо-світоглядні цінності (національні, етнокультурні, полікультурні, соціокультурні) у музично-педагогічному процесі на науково-професійному рівні; СК 11 – спроможність використовувати потенціал творів музичного мистецтва в освітньому процесі в контексті інновацій музичної освіти.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Здійснення асистентської практики відбувається на основі вивчення обов'язкових компонентів та обов'язкових професійних компонентів освітньо-наукової програми (Філософсько-методологічні основи наукових досліджень (за спеціальностями), Академічна іноземна мова (за галузями знань), Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях, Теорія та методика викладання у вищій школі (за галузями знань), Теоретично-методичні засади фахової підготовки викладача музичних дисциплін, Консолідаційний підхід в музичній освіті, Сучасні тенденції музичної освіти, Теорія і практика загальної музичної освіти).

База проходження виробничої практики

Згідно Положення про асистентську практику аспірантів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (нова редакція) організаторам асистентської практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює науковий керівник аспіранта.

Організація виробничої (виконавської) практики відбувається згідно «Положення про асистентську практику аспірантів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (нова редакція) (рішення Вченої ради університету від 26.04.2021 р., протокол

№ 11) <https://sspu.edu.ua/polozhennya> та навчального плану підготовки доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Діяльність здобувача третього рівня вищої освіти у період проходження асистентської практики є складником практичної професійної підготовки до викладацької діяльності в закладах вищої музичної освіти та спрямована на набуття компетенцій здійснення освітнього процесу у ЗВО під час викладацької діяльності, зокрема, викладання спеціальних дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, методичної роботи. За підсумками проходження асистентської практики здобувач освіти подає на кафедру загальний звіт про проходження практики. Робота аспіранта-практиканта полягає у виконанні узгодженого з науковим керівником, завідувачем випускової кафедри, гарантом індивідуального плану-графіку проведення практики.

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання: поняттєво-термінологічного апарату в галузі музичної освіти з метою здійснення викладацької діяльності.</p> <p>Уміння: системно використовувати тезаурус у площині музичної освіти, здійснювати оцінювальну діяльність як передумову досягнення продуктивного результату в освітньому процесі.</p> <p>Комунікація: застосовувати аргументовані оцінювальні судження під час реалізації викладацької діяльності в освітньому процесі у закладах різних рівнів у комунікації між суб'єктами.</p>	ПРН 1	<p>Оволодіння аналітичним мисленням, методиками систематизації тезаурусу, прогнозування розвитку феноменів на підставі отриманих даних, аргументування власних оцінних суджень.</p>
<p>Знання: методологічних підходів, як основи використання інноваційних технологій у музично-педагогічному процесі.</p> <p>Уміння: використовувати методологічні підходи у визначенні орієнтирів розробки оригінальних власних технологій у музично-освітньому середовищі.</p>	ПРН 3	<p>Демонструвати креативне мислення, формулювати узагальнення і розробляти рекомендації використовуючи інноваційні технології у музично-освітньому середовищі.</p>

<p>Комунікація: з приводу розробки власних методичних технологій в музично-освітньому середовищі.</p>		
<p>Знання: сучасних методів освітньої діяльності, моделей засобів і технологій реалізації музично-освітнього процесу. Уміння: розробляти та втілювати науково-методичне забезпечення в освітній процес в ході викладацької практики. Комунікація: діалог між суб'єктами музично-освітнього процесу.</p>	<p>ПРН 4</p>	<p>Розробляти та впроваджувати науково-методичне забезпечення освітньої діяльності, сучасні моделі, засоби і технології організації та здійснення музично-освітнього процесу</p>
<p>Знання: особливостей різних видів діяльностей у викладацькій сфері на різних рівнях музично-освітнього процесу. Уміння: застосовувати та розвивати власний загальнонауковий та загальнокультурний рівень на основі використання різних видів діяльностей в музично-освітньому процесі. Комунікація: комунікаційні процеси з приводу розвитку загальнонаукового та загальнокультурного рівня.</p>	<p>ПРН 6</p>	<p>Бути спроможним вдосконалювати та розвивати власний загальнонауковий та загальнокультурний рівень, застосовувати широкий спектр діяльностей у професійній сфері на різних рівнях музично-освітнього процесу в умовах саморозвитку в продовж життя.</p>
<p>Знання: специфіки інтеграції знань в мистецько-освітній діяльності. Уміння: застосовувати інтеграційні та міжпредметні підходи у музично-освітньому процесі під час викладання дисциплін. Комунікація: полілог у мистецько-освітньому процесі.</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Демонструвати інтеграцію знань та міжпредметні зв'язки в інноваційній, дослідницькій, мистецькій, освітній діяльності.</p>
<p>Знання: діагностичного апарату задля діагностування сформованості музичних і професійних компетентностей. Уміння: здійснювати діагностування сформованості відповідних феноменів згідно з дослідницько-пошуковими завданнями.</p>	<p>ПРН 8</p>	<p>Діагностувати сформованість музичних і професійних компетентностей здобувачів освіти згідно з дослідницько-пошуковими завданнями.</p>
<p>Знання: актуальних проблем професійної підготовки задля розв'язання музично-освітніх завдань.</p>	<p>ПРН 9</p>	<p>Планувати наукове дослідження та проектувати методичне забезпечення музично-освітнього процесу відповідно до актуальних завдань</p>

<p>Уміння: створювати наукове дослідження у контексті з актуальними завданнями професійної підготовки в процесі музично-освітньої діяльності.</p> <p>Комунікація: комунікаційні процеси з приводу створення авторських методик.</p>		<p>професійної підготовки здобувачів освіти; розробляти та реалізовувати авторські методики задля розв'язання музично-освітніх та дослідно-інноваційних завдань.</p>
<p>Знання: складових наукової та педагогічної етики у музично-педагогічній діяльності.</p> <p>Уміння: здійснювати викладацьку діяльність у музично-освітньому середовищі на засадах наукової та педагогічної етики.</p> <p>Комунікація: використання наукової та педагогічної етики у музично-педагогічній комунікації.</p>	<p>ПРН 10</p>	<p>Використовувати наукову та педагогічну етику у мистецько-дослідницькій та музично-педагогічній діяльності.</p>
<p>Знання: різних варіантів обгрунтованого прийняття рішень, принципів діяльності в команді.</p> <p>Уміння: виявляти лідерські якості, варіативні можливості прийняття рішень у музично-освітній сфері.</p> <p>Комунікація: співпраці в команді.</p>	<p>ПРН 11</p>	<p>Виявляти дослідницькі, лідерські якості, спроможність проявляти дивергентність прийняття рішень, здатність працювати в команді.</p>
<p>Знання: сучасних інформаційних технологій в опрацюванні потрібної інформації в контексті проходження викладацької практики.</p> <p>Уміння: здійснювати опрацювання інформації з актуальних джерел, а також, з бібліотечних ресурсів та баз даних.</p> <p>Комунікація: здатність до усної та письмової комунікації, презентації результатів власної викладацької діяльності.</p>	<p>ПРН 12</p>	<p>Демонструвати спроможність здійснювати пошук та аналіз інформації з диференційованих джерел, послуговуватися бібліотечними ресурсами, базами даних, наукометричними базами</p>
<p>Знання: інформаційних та комунікаційних технологій, статистичних методів в системі освітньої роботи.</p> <p>Уміння: застосовувати інформаційні та комунікаційні технології, а також статистичні методи в процесі освітньої діяльності.</p> <p>Комунікація: виявляти спроможність</p>	<p>ПРН 13</p>	<p>Виявляти спроможність застосовувати інформаційні та комунікаційні технології, програмне забезпечення, статистичні методи аналізу в системі наукової та освітньої діяльності.</p>

застосовувати комунікаційні технології в системі музично-освітньої діяльності.		
<p>Знання: здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність під час впровадження науково-методичного забезпечення.</p> <p>Уміння: працювати у міжнародному контексті в процесі реалізації викладацької діяльності у закладах вищої освіти.</p> <p>Комунікація: здатність до міжособистісної взаємодії задля досягнення освітньої мети.</p>	ПРН 15	Спроможність діяти з дотриманням принципу рівних можливостей, поваги до різноманітності та мультикультурності, зокрема, у міжнародному контексті.

4. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти повністю виконав план-графік практики; продемонстрував сформовані професійні компетентності як викладач у вищій школі; виявив високий рівень активності та самостійності; володіє систематичними знаннями щодо розробки освітніх технологій для організацій та проведення навчальних занять; вчасно подав звітну документацію.
82 –89	Здобувач вищої освіти повністю виконав план-графік практики; продемонстрував сформовані професійні компетентності викладацької роботи в закладах вищої освіти на достатньому рівні; володіє комплексними знаннями щодо розробки навчального матеріалу, способами та прийомами оцінювання результатів освітньої діяльності; здатен достатньою мірою використовувати набуті компетентності у професійній діяльності; однак не виявив достатньої самостійності, або ж має окремі зауваження щодо якості виконання однієї з практичних складових.
74 –81	Здобувач вищої освіти виконав переважну більшість завдань плану-графіку практики; має достатньо сформовані професійні компетентності викладацької роботи в закладах вищої освіти; володіє комплексними знаннями щодо навчально-методичної роботи; спроможний частково використовувати їх у професійній діяльності.; вчасно подав звітну документацію, однак має зауваження щодо якості виконання однієї з практичних складових.
64 –73	Здобувач вищої освіти виконав основні завдання плану-графіку практики; має задовільний стан сформованих професійних компетентностей; спроможний до задовільного використання їх у професійній діяльності; має зауваження щодо якості виконання практичних складових та правильності

	оформлення звітної документації.
60 – 63	Здобувач вищої освіти виконав частину завдань плану-графіку практики; володіє задовільним обсягом компетентностей у межах програми, здатен до мінімального використання набутих навчальних досягнень у професійній діяльності; має зауваження щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та оформлення звітної документації.
35 – 59	Здобувач вищої освіти не виконав більшість завдань плану-графіку практики; не достатньо володіє обсягом навчальних досягнень щодо виконання завдань практики; неспроможний використовувати їх у професійній діяльності; має суттєві зауваження щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та правильності оформлення звітної документації.
1 – 34	Здобувач освіти не володіє компетентностями щодо виконання завдань практики, не здатен використовувати їх у професійній діяльності, не виконав програму практики без поважних причин.

Розподіл балів

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30	Підсумковий (залік)	Сума
2	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби підсумкового оцінювання: залік.

6. Програма асистентської практики

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищій школі.
2. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в галузі музичної освіти.
3. Ознайомлення з освітньою програмою та навчальними планами спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) ОР Бакалавр та 025 Музичне мистецтво ОР Бакалавр.
4. Ознайомлення з освітньою програмою та навчальними планами спеціальності 025 Музичне мистецтво ОР Магістр.
5. Ознайомлення з обсягами навчального навантаження викладачів кафедри.
6. Ознайомлення з планами роботи кафедри.
7. Ознайомлення з електронними кабінетами професорсько-викладацького складу кафедри.
8. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: індивідуальні плани, робочі програми, рейтинги.
9. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: накази, розпорядження, положення.
10. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: протоколи засідання кафедри, звітна документація кафедри (зокрема, звіт з НДР).
11. Ознайомлення з системою електронних журналів.
12. Вивчення досвіду викладання навчальних дисциплін провідними викладачами кафедри під час відвідування аудиторних занять.
13. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.
14. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» ОР Бакалавр під час відвідування аудиторних занять.
15. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методика музичного виховання» ОР Бакалавр під час відвідування аудиторних занять.
16. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.
17. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Музичні інформаційні технології» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.
18. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Історія виконавства» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.
19. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Сучасні композиторські техніки та нотації» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.
20. Розробка плану навчального заняття.
21. Розробка змісту навчального заняття.
22. Розробка методики проведення навчального заняття.

23. Самостійне проведення лекційних занять (2 лекції).
24. Самостійне проведення практичних занять (3-5 занять).
25. Самостійне проведення консультацій з приводу підготовки кваліфікаційної роботи на здобуття ОР Магістр.
26. Самостійне проведення консультацій з приводу підготовки статті до друку магістрантом.
27. Самостійне проведення консультацій з приводу підготовки магістрантів до конференцій.
28. Ознайомлення з різними засобами оцінювання результатів освітньої діяльності.
29. Участь в оцінюванні якості підготовленої статті до друку магістрантом.
30. Участь в оцінюванні якості підготовлених тез.

7.2 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма		Заочна форма	
	у тому числі		у тому числі	
	Усього	Самост.р	Усього	Самост.р
Тема 1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищій школі.	3	3	3	3
Тема 2. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в галузі музичної освіти.	3	3	3	3
Тема 3. Ознайомлення з освітньою програмою та навчальними планами спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) ОР Бакалавр та 025 Музичне мистецтво ОР Бакалавр.	3	3	3	3
Тема 4. Ознайомлення з обсягами навчального навантаження викладачів кафедри.	3	3	3	3
Тема 5. Ознайомлення з обсягами навчального навантаження викладачів кафедри.	3	3	3	3
Тема 6. Ознайомлення з планами роботи кафедри.	3	3	3	3
Тема 7. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: індивідуальні плани, робочі програми, рейтинги.	3	3	3	3
Тема 8. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: індивідуальні плани, робочі програми, рейтинги.	3	3	3	3
Тема 9. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: накази, розпорядження, положення.	3	3	3	3
Тема 10. Ознайомлення з номенклатурою кафедри: протоколи засідання кафедри, звітна документація кафедри (зокрема, звіт з НДР).	3	3	3	3
Тема 11. Ознайомлення з системою електронних журналів.	3	3	3	3
Тема 12. Вивчення досвіду викладання навчальних дисциплін провідними викладачами кафедри під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 13. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» ОР	3	3	3	3

Магістр під час відвідування аудиторних занять.				
Тема 14. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» ОР Бакалавр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 15. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 16. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 17. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Музичні інформаційні технології» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 18. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Історія виконавства» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 19. Вивчення досвіду викладання навчальної дисципліни «Сучасні композиторські техніки та нотації» ОР Магістр під час відвідування аудиторних занять.	3	3	3	3
Тема 20. Розробка плану навчального заняття.	3	3	3	3
Тема 21. Розробка змісту навчального заняття.	3	3	3	3
Тема 22. Розробка методики проведення навчального заняття.	3	3	3	3
Тема 23. Самостійне проведення лекційних занять (2 лекції).	3	3	3	3
Тема 24. Самостійне проведення практичних занять (3-5 занять).	3	3	3	3
Тема 25. Самостійне проведення консультацій з приводу підготовки кваліфікаційної роботи на здобуття ОР Магістр.	3	3	3	3
Тема 26. Самостійне проведення консультацій з приводу підготовки статті до друку магістрантом.	3	3	3	3
Тема 27. Ознайомлення з різними засобами оцінювання результатів освітньої діяльності.	3	3	3	3
Тема 28. Участь в оцінюванні якості підготовленої статті до друку магістрантом.	3	3	3	3
Тема 29. Участь в оцінюванні якості підготовленої статті до друку магістрантом.	3	3	3	3
Тема 30. Участь в оцінюванні якості підготовлених тез.	3	3	3	3
Усього годин	90	90	90	90

9. Рекомендована література

Базова

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: *підручник*. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 384 с.
3. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: *навчальний посібник*. Київ: Вид. Центр «Академія», 2006. 256 с.

4. Вступ до акмеології мистецької освіти: Козир А.В., Федоришин В.І.: *навчально-методичний посіб.* Київ: НПУ імені МП Драгоманова, 2012. 260 с.
5. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: *методологічні поради молодим науковцям.* Київ; Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
6. Єременко О.В. Основи магістерської підготовки. Теорія і практика реалізації в системі музично-педагогічної освіти : *навчально-методичний посібник.* Суми: Мрія-1, 2012. 292 с.
7. Єременко О.В. Підготовка магістрів музичного мистецтва: теорія і методика навчання : *монографія.* Київ: Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, 2009. 434 с.
8. Козир А.В. Основні тенденції розвитку мистецької освіти на сучасному етапі. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: журнал.* Донбаський державний педагогічний університет, державний вищий навчальний заклад. Вип.3, 2016. С. 25-37.
9. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики : теорія і практика. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 380 с.
10. Курило В.С. Становлення і розвиток системи освіти та педагогічної думки Східноукраїнського регіону в ХХ столітті: Дис... доктора пед. наук. Луганськ, 2000. 251 с.
11. Лавриненко О.А. Історія педагогічної майстерності: *навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ, аспірантів, вчителів.* Київ: Богданова А.М., 2009. 328 с.
12. Oleksyuk O. Psychological and pedagogical conditions of multicultural competence of future specialists in medical and pharmaceutical industry* NV Alokhdina, TV Lutaieva 2015. С. 86-94
13. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: *монографія.* Миколаїв: Вид-во МДГУ імені П.Могили, 2005. 460с.
14. Падалка Г. М. Інноваційні процеси в мистецькій освіті: психолого-педагогічні чинники. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* Вип.163. Кропивницький: РВВ ЦДПУ імені Володимира Винниченка, 2018. С. 28-32

Допоміжна

1. Горбатенко І.Ю. Основи наукових досліджень: *підручник для студентів вищих навчальних закладів.* Київ: Вища школа, 2001. 92 с.
2. Кушнір В.А. Теоретико-методологічні основи системного аналізу педагогічного процесу вищої школи: *автореф.дисерт. на здобуття наук.ступ.доктора пед.наук за спец. 13.00.04.* Київ, 2003. 43 с.
3. Левченко Г.І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. Вінниця: Нова школа, 2002. 510 с.
4. Олексюк О.М. Мистецька освіта в контексті нової педагогічної парадигми. Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі : *науковий журнал.* Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 2. С. 4-8.
5. Падалка Г. М. Інноваційні процеси в мистецькій освіті: психолого-педагогічні чинники. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* Вип.163. Кропивницький: РВВ ЦДПУ імені Володимира Винниченка, 2018. С.28–32

6. Реброва О. Є. Науково-дослідницька діяльність майбутніх учителів мистецьких дисциплін у процесі формування художньо-ментального досвіду. *Наука і освіта*. Київ, 2012. № 8. С. 136-140.

7. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: *монографія*. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. 237с.

9. Методичне забезпечення

Робоча програма здійснюється за наявності дидактичних та ілюстративних матеріалів, а також навчально-методичного матеріалу (посібників, монографій, наукових розробок, популярної літератури та електронних ресурсів з проблем забезпечення практичної підготовки докторів філософії).